

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
12 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024**

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
(ΘΕΜΑΤΑ Α1-Γ1)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1:

- α) **«Μακεδονική Επιτροπή»:** Ιδρύθηκε στην Αθήνα τον Ιανουάριο του 1878, με σκοπό την οργάνωση επανάστασης στη Μακεδονία. Πάλι οι Μακεδόνες πρόσφυγες της Νέας Πέλλας, και άλλοι της Εύβοιας, ανταποκρίθηκαν στις προσπάθειες της Επιτροπής να συγκεντρώσει στρατιωτική δύναμη. Η επανάσταση ξέσπασε στον Όλυμπο, στα Πιέρια και στη Χαλκιδική και έληξε με ανακωχή μεταξύ των Ελλήνων επαναστατών και των Τούρκων. Πολλοί επαναστάτες πέρασαν για ασφάλεια στην ελεύθερη Ελλάδα. Λίγο αργότερα, μερικοί απ' αυτούς επέστρεψαν στις περιοχές τους.
- β) **Συμφωνία Μουρνιών Κυδωνιάς:** Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των επαναστατών του Θερίσου και των Μεγάλων Δυνάμεων ήταν σκληρές και διήρκεσαν όλο το καλοκαίρι του 1905. Η τελική συμφωνία υπογράφηκε από τον Ελ. Βενιζέλο στις 2 Νοεμβρίου 1905 στο μοναστήρι των Μουρνιών Κυδωνιάς. Εξασφαλίστηκε γενική αμνηστία και οι Μ. Δυνάμεις δεσμεύτηκαν να επεξεργαστούν ένα χάρτη νέων παραχωρήσεων στον κρητικό λαό, αρνούμενες πάντως να επιτρέψουν την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.
- γ) **Σκωρίες:** Πρόκειται για τα υλικά που είχαν συσσωρευτεί στο Λαύριο στη διάρκεια των αιώνων εκμετάλλευσης των ορυχείων κατά την αρχαιότητα. Η τεχνολογία του 19ου αιώνα επέτρεπε την απόσπαση μεταλλεύματος αργύρου και μολύβδου από αυτά τα κατάλοιπα, κάτι που ανέλαβε η μία γαλλο-ιταλική εταιρεία (Σερπιέρι – Ρου) με στόχο την εξαγωγή μεταλλεύματος. Η εξόρυξη αργύρου και μολύβδου γνώρισε σημαντική άνθηση και πρόσθεσε στις ελληνικές εξαγωγές προϊόντα αξίας πολλών εκατομμυρίων δραχμών.

ΘΕΜΑ Α2

- α) Λάθος
- β) Λάθος
- γ) Λάθος
- δ) Σωστό
- ε) Σωστό

ΘΕΜΑ Β1

Σελ. 52: «Η Ελλάδα του Μεσοπολέμου ... μέσα στην καταστροφή».

ΘΕΜΑ Β2

Σελ. 217 – 218: «Για την επίσημη ... ελληνική σημαία».

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

- α) Θα πρέπει να αξιοποιηθεί το ακόλουθο σημείο του σχολικού βιβλίου:
σελ. 161: «Μετά την υπογραφή ... στάση των προσφύγων.».

Ενδεικτική απάντηση:

Μετά την υπογραφή της Σύμβασης ανταλλαγής πληθυσμών και της Συνθήκης ειρήνης της Λοζάνης, οι σχέσεις της Ελλάδας με την Τουρκία δοκιμάζονταν κατά διαστήματα από εντάσεις. Ύστερα από διαπραγματεύσεις, τον Ιούνιο του 1925 υπογράφηκε η Σύμβαση της Άγκυρας και το Δεκέμβριο του 1926 η Συμφωνία των Αθηνών. Αυτές ρύθμιζαν τα επίμαχα θέματα, όμως δεν εφαρμόστηκαν ποτέ. Ο Β. Κολλάρος στο ιστορικό του έργο «Η μειονοτική πολιτική του Ελευθερίου Βενιζέλου (1898 – 1933)» (δευτερογενής και έμμεση ιστορική πηγή) αναφέρει ότι η Συμφωνία της Άγκυρας υπογράφηκε μεταξύ του έλληνα υπουργού Εξωτερικών, Περικλή Αργυρόπουλου και του τούρκου αντιπροσώπου στη Μικτή Επιτροπή, Σουκρή Σαράτσογλου. Επιπλέον, επισημαίνει ότι η Συμφωνία των Αθηνών, γνωστή και ως συμφωνία Εξηντάρη – Χαμόη Βέη, προέβλεπε την εξαγορά από τις δύο χώρες των κτημάτων και των ακινήτων που δεν υπάγονταν στις ανταλλάξιμες περιουσίες, με εξαίρεση αυτά των μουσουλμάνων της Δυτικής Θράκης και των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης. Η εξαγορά θα ήταν ίσης συνολικά αξίας για τα δύο κράτη και καθεμία από τις δύο κυβερνήσεις όφειλε, σύμφωνα με τη συνθήκη,

να αποδεσμεύσει αυτές τις περιουσίες από οποιουδήποτε περιορισμούς και να τις αποδώσει στους ιδιοκτήτες τους. Τον Αύγουστο του 1928 το κόμμα των Φιλελευθέρων κέρδισε τις εκλογές και σχεδόν αμέσως η νέα κυβέρνηση ξεκίνησε διαπραγματεύσεις που κράτησαν δύο χρόνια. Ο Ελ. Βενιζέλος επιθυμούσε τη διευθέτηση των οικονομικών διαφορών και την αναγνώριση του εδαφικού καθεστώτος μεταξύ των δύο χωρών. Όμως, σε κάθε προσπάθεια προσέγγισης με την Τουρκία, εμπόδιο στεκόταν η έντονα αρνητική στάση των προσφύγων.

β) Θα πρέπει να αξιοποιηθεί το ακόλουθο σημείο του σχολικού βιβλίου: **σελ. 161:** «Στις 10 Ιουνίου 1930 ... του άλλου κράτους.»

Ενδεικτική απάντηση:

Στις 10 Ιουνίου 1930 υπογράφηκε η Συμφωνία της Άγκυρας που αποτελούσε το οικονομικό σύμφωνο μεταξύ των δύο χωρών. Τα κυριότερα σημεία του ήταν:

- Ρύθμισε το ζήτημα των Ελλήνων ορθοδόξων της Κωνσταντινούπολης και των μουσουλμάνων της Θράκης, καθώς και των «φυγάδων».
- Όριζε ότι οι ανταλλάξιμες μουσουλμανικές περιουσίες στην Ελλάδα και οι ελληνικές στην Τουρκία περιέρχονταν στην κυριότητα του Ελληνικού και Τουρκικού Δημοσίου, αντίστοιχα.
- Προέβλεπε αμοιβαία απόσβεση των οικονομικών υποχρεώσεων μεταξύ των δύο χωρών.

Η συμφωνία ολοκληρώθηκε στις 30 Οκτωβρίου του ίδιου έτους με το Σύμφωνο Φιλίας, ουδετερότητας και διαιτησίας, το Πρωτόκολλο για τον περιορισμό των ναυτικών εξοπλισμών και τη Σύμβαση εμπορίου, εγκατάστασης και ναυτιλίας. **Στην υπογραφή του Συμφώνου φιλίας, ουδετερότητας και διαιτησίας αναφέρεται ο Κ. Σβολόπουλος στο ιστορικό του έργο «Η ελληνική εξωτερική πολιτική (1900 – 1945)» (δευτερογενής και έμμεση ιστορική πηγή), συμπληρώνοντας ότι αυτό απαγόρευε σε καθένα από τα συμβαλλόμενα μέρη τη συμμετοχή του σε κάθε πολιτική ή οικονομική ένωση/συμμαχία, η οποία θα στρεφόταν εναντίον του άλλου. Επιπλέον, αναφέρει ότι με βάση το Πρωτόκολλο για τον περιορισμό των ναυτικών εξοπλισμών και τη Σύμβαση εμπορίου, εγκατάστασης και ναυτιλίας καθεμία από τις δύο κυβερνήσεις υποχρεωνόταν να ενημερώνει την άλλη, προτού προβεί σε οποιαδήποτε παραγγελία ναυτικού εξοπλισμού. Στόχος αυτής της πρόβλεψης ήταν, σύμφωνα με το ίδιο κείμενο, η πρόληψη του ανταγωνισμού μεταξύ των δύο**

χωρών μέσω της διαπραγμάτευσης. Με την τελευταία αυτή σύμβαση δόθηκε η δυνατότητα στους υπηκόους του καθενός από τα δύο κράτη να ταξιδεύουν ή να εγκαθίστανται (με κάποιους περιορισμούς) στο έδαφος του άλλου κράτους.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ
ΠΕΤΡΟΥ ΓΥΠΟΛΗ - ΙΛΙΟΝ